

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal

Binnenhof 1 A
2513 AA S GRAVENHAGE

Datum

Betreft Fraude met toeslagen in de gastouderopvang

Uw Kamer heeft bij Regeling van werkzaamheden op 15 april jl. informatie gevraagd over de uitzending een onderzoek van RTL Nieuws van 14 april 2015 over fraude met kinderopvangtoeslag door gastouderbureaus. In bijgaande brief ontvangt u deze informatie.

Fraude en misbruik van overheidsmiddelen zijn voor het kabinet absoluut onaanvaardbaar en dient krachtig bestreden te worden. Het kabinet heeft de afgelopen jaren een groot aantal anti-fraudemaatregelen genomen, met name het misbruik aan te pakken. Ook het toezicht door de Belastingdienst is de afgelopen jaren geïntensiveerd.

Om oneigenlijk gebruik en misbruik zo veel als mogelijk tegen te gaan zijn er de afgelopen jaren diverse maatregelen getroffen. Deze maatregelen zien zowel op de wetgeving als op het toezicht op de gastouderopvangbranche. De maatregelen die genomen zijn, zijn divers van aard.

Wetgevende maatregelen

Vanaf 2010 is de professionele rol van gastouders versterkt door eisen te stellen aan de opleiding van gastouders (diploma MBO-2 diploma Helpende (Zorg en Welzijn) en EHBO diploma), aan de opvanglocatie en aan de opvangpraktijk. Daarnaast worden strenge eisen gesteld aan de administratie van gastouderbureaus. Gastouderbureaus zijn verplicht de kassiersfunctie uit te voeren zodat er geen directe betalingen kunnen plaatsvinden tussen gastouder en vraagouder. Als extra fraudemaatregel is het sinds 2012 alleen mogelijk voor gastouders om kinderopvangtoeslag te ontvangen voor de uren die zij als gastouder werken als het eigen kind wordt opgevangen in een kindercentrum.

Daarnaast is een aantal algemene maatregelen genomen die ook betrekking hebben op de gastouderopvang. De kinderopvangtoeslag is gemaximeerd voor maximaal 230 uur per maand per kind. Ook is het maximum aantal uren kinderopvang gekoppeld aan het aantal uren dat de ouders werken. Het aantal gewerkte uren van de ouder die het minste werkt bepaalt het aantal uren kinderopvang.

Verder is vanaf 1 januari 2014 de termijn van maximaal 8 weken waarbinnen de Belastingdienst/Toeslagen moet beslissen op een aanvraag voor kinderopvangtoeslag opgerekt naar 13 weken. In die langere periode kan de Belastingdienst/Toeslagen met een verhoogd frauderisico beter onderzoeken. Daarnaast worden geen voorschotten verstrekt als de aanvrager bij de

Gewijzigde veldcode

Postbus 2509
Anna
T
F
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

Gewijzigde veldcode

Gewijzigde veldcode

Gewijzigde veldcode

Gewijzigde veldcode

Gewijzigde veldcode

Gewijzigde veldcode

Gewijzigde veldcode

Gewijzigde veldcode

Opmerking Ik weet dat de Kamer dit zo noemt, maar RTL heeft geen onderzoek gedaan. Dus liever het iets anders framen.

Opmerking Ik mis de LRK.

Belastingdienst onbekend is. Ook worden toeslagen gestopt als de aanvrager VOW is.

De Belastingdienst/Toeslagen ziet steeds strenger toe op oneigenlijk gebruik in de kinderopvang en handhaaft sinds 2012 strenger, ook met hogere boetes. Met ingang van 1 januari 2013 zijn de boetebedragen in de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (Awir) verhoogd voor recidive met kinderopvangtoeslagfraude.

Toezicht

De Belastingdienst/Toeslagen oefent op vier verschillende momenten in het proces regulier toezicht uit op de juistheid van een kinderopvangtoeslag. De volgende momenten zijn te onderscheiden: voor de aanvraag, tijdens de aanvraag, in de voorschotfase en bij de definitieve toekenning. Het toezicht kan leiden tot het niet uitbetalen van een voorschot, correcties van een lopend voorschot of het stopzetten van een lopend voorschot. Dit reguliere toezicht is de afgelopen jaren steeds meer naar de actualiteit verschoven.

Door aanpassingen in het burgerportal wordt de burger voordat hij een aanvraag kan doen steeds meer geholpen om het goed te doen. Tijdens de beoordeling van nieuwe aanvragen en mutaties bekijkt de Belastingdienst/Toeslagen of deze risicovol of risicoarm zijn. De risicovolle aanvragen en mutaties worden dan eerst beoordeeld voordat een voorschot wordt toegekend of verhoogd. De burger wordt dan bijvoorbeeld uitgenodigd om met zijn bewijsstukken bij een balie van de Belastingdienst langs te komen. Hierbij is het adagium: "no show, no money". Op andere momenten in het proces vindt het toezicht plaats voor de risicoarme posten. Bij het definitief toekennen na afloop van het toeslagjaar vinden de laatste controles op rechtmatigheid plaats.

Anders dan bij opvang door kinderdagverblijven is in de gastouderbranche sprake van de belangendriehoek vraagouder-gastouder-GOB. Voor een goede werking van een dergelijke driehoek is het noodzakelijk dat er zo min mogelijk gezamenlijk belang bestaat. Zodra tegengestelde belangen ontbreken en er wordt gezocht naar een gezamenlijk belang – zoals geldelijk gewin – werkt de belangendriehoek niet. Om dergelijke vormen van samenspanning te detecteren en te bestrijden, wordt zet de Belastingdienst onder andere het Combiteam Aanpak facilitators (hierna CAF) in. Het CAF dat zich richt op het tegengaan van de activiteiten van de facilitators van fraude. Dit ziet niet alleen op fraude met toeslagen, maar ook op fraude met belastingmiddelen. Bij de aanpak van deze facilitators stuit het CAF daarbij ook op kinderopvangtoeslagen en GOB's. Wanneer na uitgebreide analyses het vermoeden bestaat dat een GOB risicovol is, wordt door middel van fysiek toezicht vastgesteld in welke mate de administratieve werkelijkheid overeenkomt met de feitelijke werkelijkheid.

Ook heeft de Belastingdienst ook acties ingezet gericht op gastouders. Gastouders ontvangen immers een vergoeding voor het opvangen van kinderen. Deze vergoeding is belast en moet worden opgegeven voor de inkomstenbelasting. Daarom heeft de Belastingdienst in 2014 ongeveer 40.000 gastouders een brief gestuurd om hen er op te wijzen dat zij de inkomsten uit gastouderopvang moeten opgeven.

Daarnaast werken de diverse toezichthouders intensief samen. In 2014 is het project 'Kwaliteitsverbetering gastouderbureaus' van start gegaan.

Gewijzigde veldcode
Gewijzigde veldcode
Datum: 16 apr
Gewijzigde veldcode
Onze: 2015-04-16
Gewijzigde veldcode

Met opmaak: Regelfstand: Minimaal 12 pt

Met opmaak: Onderstrepen

Met opmaak: Lettertype: Cursief, Niet onderstrepen

Met opmaak: Tekstkleur: Zwart

Met opmaak: Regelfstand: Minimaal 12 pt

- 53 GOB's niets aan de hand was;
- 18 GOB's onjuistheden zijn geconstateerd, maar dat er geen sprake is van fraude;
- 7 GOB's sprake is van onjuistheden met een verkeerde intentie. Of er in deze zeven gevallen ook daadwerkelijk sprake is van fraude wordt onderzocht;
- 7 GOB's fraude met kinderopvangtoeslag hebben gepleegd;

Pagina 3 van 6

- 2 GOB's fiscaal gerelateerde fraude hebben gepleegd.

Een van de voornoemde fraudezaken is

De Belastingdienst/Toeslagen en de kinderopvangorganisaties, waaronder ook de gastouderbureaus, wisselen intensief informatie uit. Jaarlijks controleert de Belastingdienst/Toeslagen de jaaroverzichten van kinderopvanginstelling. Indien nodig wordt nader onderzoek verricht op basis van de aangeleverde gegevens. Wanneer sprake is van fouten, misbruik of fraude wordt een handhavingstraject ingezet. Bij omvangrijke fraudezaken kan de opsporingsorganisatie van de Belastingdienst, de FIOD ingezet worden.

In de voorliggende casus zou een van het GOB-gastouderbureau in de regio . In deze casus is voor meer dan € 2 miljoen **leuro (Precieze aantallen, aanvullen)** fraude hebben gepleegd met toeslagen. De houder van het gastouderbureau wordt ervan verdacht dat het van 2011 tot en met 2013 kinderopvangtoeslag heeft aangevraagd voor kinderen die geen of minder uren kinderopvang zouden hebben genoten bij gastouders. **aanvullen**.

PM-eijfers, specifiek verdeeld over de verschillende trajecten van de BD. PM-meer informatie over aantallen (700, 80, en 34 verdeeld over verschillende trajecten BD):

Fraude en misbruik van overheidsmiddelen zijn voor het kabinet absoluut onaanvaardbaar en dient krachtig bestreden te worden. Het kabinet heeft de afgelopen jaren een groot aantal anti-fraudemaatregelen genomen, met name het misbruik aan te pakken.

Er zijn zowel maatregelen om fraude in de kinderopvang te bestrijden op het terrein van wetgeving ontwikkeld als uitvoeringsmaatregelen. De wetgevende maatregelen die genomen zijn, zijn divers van aard.

Wetgevende maatregelen

Vanaf 2010 is de professionele rol van gastouders versterkt door eisen te stellen aan de opleiding van gastouders (diploma MBO-2 diploma Helpende (Zorg en Welzijn) en EHBO diploma), aan de opvanglocatie en aan de opvangpraktijk. Daarnaast worden strenge eisen gesteld aan de administratie van gastouderbureaus. Gastouderbureaus zijn verplicht de kassiersfunctie uit te voeren zodat er geen directe betalingen kunnen plaatsvinden tussen gastouder en vraagouder. Als extra fraudemaatregel is het sinds 2012 alleen mogelijk voor gastouders om kinderopvangtoeslag te ontvangen voor de uren die zij als gastouder werken als het eigen kind wordt opgevangen in een kindercentrum.

Daarnaast is een aantal algemene maatregelen genomen die ook betrekking hebben op de gastouderopvang. De kinderopvangtoeslag is gemaximeerd voor maximaal 230 uur per maand per kind. Ook is het maximum aantal uren kinderopvang gekoppeld aan het aantal uren dat de ouders werken. Het aantal gewerkte uren van de ouder die het minste werkt bepaalt het aantal uren kinderopvang.

Uitvoeringsmaatregelen

De Belastingdienst/Toeslagen heeft in haar Handhavingplan 2012-2015 een handhavingvisie geformuleerd die gebaseerd is op drie peilers: preventie, toezicht

Met opmaak: Regelfstand: Minimaal 12 pt

Datum

16 apr

Onze

2015

Gewijzigde veldcode

Gewijzigde veldcode

Gewijzigde veldcode

Gewijzigde veldcode

Opmerking Gezien het lopende onderzoek kan ik hier geen extra info geven anders dan in het pb stond.

en repressie. Preventie door middel van communicatie en dienstverlening wordt ingezet om burgers zoveel mogelijk compliant (**ander, Nederlands woord**) te houden. Toezicht kent diverse invalshoeken. Risicogericht toezicht in de actualiteit. Dit houdt in dat de Belastingdienst burgers, op basis van een groot aantal risico-indicatoren, controleert op de juistheid en onjuistheid van gegevens die aangeleverd worden. In de fase van het definitief toekennen vinden massale risicogerichte toezichtacties plaats. Repressie wordt ingezet door geconstateerde fraude snel te bestraffen en bestuurlijke boetes op te leggen dan wel strafrechtelijk op te treden (**Aanvullen**)

Sinds januari 2014 is de termijn van maximaal 8 weken waarbinnen de Belastingdienst/Toeslagen moet beslissen op een aanvraag voor kinderopvangtoeslag wordt opgerekt. In die langere periode kan voor een (beperkt) aantal personen, die volgens de Belastingdienst/Toeslagen een verhoogd frauderisico met zich meedragen, de beslissing op een aanvraag langer op zich laten wachten. De Belastingdienst/Toeslagen ziet steeds strenger toe op oneigenlijk gebruik in de kinderopvang en handhaaft sinds 2012 strenger, ook met hogere boetes. Met ingang van 1 januari 2013 zijn de boetebedragen in de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (Awir) verhoogd voor recidive met kinderopvangtoeslagfraude.

In 2014 is het project 'Kwaliteitsverbetering gastouderbureaus' van start gegaan. Hiermee zetten wij nog meer in op de intensivering van de toezicht en handhaving richting gastouderbureaus. De VNG, gemeenten, GGD en de Belastingdienst/Toeslagen bundelen verschillende signalen uit de gastouderopvang. De ervaring leert dat signalen over slechte kwaliteit in combinatie met signalen over misbruik kunnen duiden op fraude. De GGD en de Belastingdienst/Toeslagen zullen tot eind dit jaar, bij een groot aantal gastouderbureaus gezamenlijke inspecties uit voeren. Bij het constateren van overtredingen op de kwaliteit van de opvang, zullen gemeenten stevig handhaven. Bij constateringen van fouten of fraude met de toeslag, zet de Belastingdienst/Toeslagen een handhavingstraject in. Uit de eerste resultaten van de pilot inspecties blijkt nu al dat de samenwerking tussen de GGD en de Belastingdienst/Toeslagen effectief is.

In 2014 zijn 37 gezamenlijke inspecties bij gastouderbureaus uitgevoerd. Er zijn 14 handhavingstrajecten gestart, een aantal trajecten moet nog van start gaan. Twee gastouderbureaus zijn uit het Landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzalen (LRKP) uitgeschreven. De meeste handhavingstrajecten lopen nog.

De inzichten uit het project zullen input vormen voor de beleidsdoorlichting en evaluatie kinderopvang. In de beleidsvoorlichting wordt onder meer gekeken naar de robuustheid van het systeem. Hierbij gaat het om de vraag of het systeem van kinderopvang nu en in de toekomst voldoende toegerust is om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Hierbij ligt de focus in het bijzonder op de gastouderopvang.

Tot slot

Maatregelen om fraude met overheidsmiddelen te bestrijden zijn nodig. Ze **blijken** ~~zijn~~ ook effectief ~~gebleken~~. Het kabinet blijft actief. Nieuwe maatregelen worden ingevoerd en brede fraudeprogramma's ontwikkeld. Ik verwijs uw Kamer naar de Kabinetsvisie aanpak identiteitsfraude, waarover uw Kamer geïnformeerd is op 20 december 2013 en de bijbehorende uitvoeringsagenda die op 11 juli 2014 naar

	Gewijzigde veldcode
Datum	Gewijzigde veldcode
16 apr	Gewijzigde veldcode
Onze	Gewijzigde veldcode
2015-00000000	

Met opmaak: Onderstrepen

uw Kamer is verzonden. Hierbij moet bedacht worden dat het inherent is dat door de genomen maatregelen in combinatie met het actuele toezicht er meer fraude aan het licht komt. De Belastingdienst, de FIOD en het OM treden hier adequaat in op.

Het kabinet is gemotiveerd om fraude met de kinderopvangtoeslag en malafide kinderopvanginstellingen en gastouderbureaus te blijven bestrijden, ook als dit betekent dat dit effect heeft op ouders en instellingen die te goeder trouw handelen. Er zal hierbij een balans gevonden moeten worden tussen enerzijds dienstverlening aan burgers en strenge regels om fraude te bestrijden. Het kabinet gaat ervan uit uw Kamer hierbij aan zijn zijde te hebben.

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

L.F. Asscher

De Staatssecretaris van Financiën,

E. D. Wiebes

Opmerking Waarom niet verwijzen naar de MC Fraude en de voortgangsrapportages van de minVenJ, waar dit een onderdeel van is?

Datum

16 apr

Onze

2015

Gewijzigde veldcode

Gewijzigde veldcode

Gewijzigde veldcode

Gewijzigde veldcode